

ПЕРЕДМОВА

Згідно з планом проведення наукових, науково-технічних симпозиумів, з'їздів, конференцій, семінарів, нарад в Україні на 2003 рік, затвердженим Міністерством освіти і науки та Міністерством аграрної політики в Херсонському державному аграрному університеті на початку вересня відбулися дві міжнародні науково-практичні конференції. Перша – "Стан, проблеми зрошувального землеробства та шляхи їх вирішення в сучасних умовах господарювання" – була присвячена 100-річчю від дня народження доктора сільськогосподарських наук, професора Лисогорова Сергія Дмитровича. Друга – "Еколого-економічні проблеми водогосподарського та будівельного комплексу півдня України" – 100-річчю від дня народження доктора технічних наук, професора Шапошникова Доната Григоровича.

Творчий шлях професора Лисогорова С.Д. (1903-1994рр.) невідривно пов'язаний з нашим навчальним закладом. У 1922 році він вступив до Херсонського сільськогосподарського інституту, який закінчив у 1925 році. Учень і продовжувач справи професора Підгорного П.І, Лисогоров С.Д. з 1939 року після захисту кандидатської дисертації – доцент ХСГІ, з 1944 по 1978р. – працював завідуючим кафедрою загального землеробства, у 1949 році захистив докторську дисертацію з теми: "Особливості розвитку бавовнику і основні питання його культури в нових районах СРСР", із 1951 року – професор.

Професор Лисогоров С.Д. – заслужений працівник вищої школи України, кавалер ордена Леніна, засновник наукової школи зрошувального землеробства, своїми класичними працями зробив вагомий внесок до скарбниці вітчизняної та світової аграрної науки, розширив і поглибив теоретичні знання про закони землеробства. Під науковим керівництвом професора Лисогорова С.Д. підготовлено і захищено 9 докторських і 37 кандидатських дисертацій. Докторами наук, професорами стали його учні: Біленко П.Я, Ушкаренко В.О., Сніговий В.С., Ківер Ф.В., Ківер В.Ф., Лисенко А.К., Кириченко В.П., Михальчевський В.Д., Лимар А.О. Ушкаренко В.О. став академіком, а Сніговий В.С. – членом-кореспондентом Української академії аграрних наук.

С.Д.Лисогоров разом із своїми численними учнями і послідовниками досліджував фактори та заходи агротехніки в умовах зрошення на півдні України, розробив метод прогнозування продукційних процесів і програмування урожайних сільськогосподарських культур на основі урахування дії та взаємодії факторів життя рослин, довів можливість зміни ефективності дії фотосинтетичної активної радіації (ФАР) і тепла на основі регулювання водного та повітряного режиму ґрунту, а також живлення рослин.

Професор Шапошников Д.Г. (1903-1990рр.) – заслужений працівник вищої школи України, кавалер ордена Леніна, засновник еколого-меліоративної наукової школи – зробив значний внесок в широке коло меліоративних питань: методику проектування гідромеліоративних систем, боротьбу із засоленням ґрунтів, впровадження та розвиток рисосіяння на півдні України. У 1953 році Д.Г.Шапошников захистив докторську дисертацію "Гірське зрошення" під науковим керівництвом всесвітньо відомого вченого, засновника науки "сільськогосподарські меліорації" академіка Костякова О.М., з 1954 по 1972 рік він очолював в Херсонському сільськогосподарському інституті

кафедру сільськогосподарських меліорацій. За ініціативою професора Д.Г.Шапошникова у 1964 році в ХСГІ був заснований гідромеліоративний факультет і він був обраний першим деканом гідрофаку. У 1962 році – Д.Г.Шапошников заснував проблемну лабораторію рисівництва, під його науковим керівництвом захищено 10 кандидатських дисертацій.

Міжнародні конференції, присвячені двом видатним вітчизняним вченим – представникам нашого університету, пройшли на високому науковому й методичному рівні. На конференції, присвяченій професору Лисогорову С.Д., працювали дві секції – землеробства та рослинництва, на них було зроблено 28 наукових доповідей з актуальних проблем сучасного зрошеного землеробства. Символічною подією в програмі конференції стала доповідь сина професора С.Д.Лисогорова, кандидата сільськогосподарських наук Костянтина Сергійовича Лисогорова про свою докторську дисертацію з теми: "База знань у зрошеному землеробстві". К.С.Лисогоров продовжує справу батька, він працює завідувачем лабораторії Інституту землеробства південного регіону УААН.

На конференції, присвяченій професору Шапошникову Д.Г., працювали секції – сільськогосподарські меліорації й меліоративне ґру-

нтознавство, гідротехнічні меліорації і водне господарство, еколого-економічні проблеми природокористування, на них було зроблено 26 наукових доповідей з актуальних проблем меліорації й водного господарства. До найбільш значущих робіт, що прозвучали на конференції, слід віднести доповідь представників Національного наукового центру "Інститут ґрунтознавства і агрохімії ім. О.Н.Соколовського" (м.Харків) академіка УААН Медведєва В.В. і члена-кореспондента УААН Балюка С.А. "Охорона ґрунтів в умовах земельної реформи".

Слід відмітити, що на секції "Сільськогосподарські меліорації і меліоративне ґрунтознавство" зробив наукову доповідь, присвячену програмуванню урожаїв зрошуваних сільськогосподарських культур, доцент Сумського національного аграрного університету Харченко Олег Васильович. Знаменним у розвитку двох наукових шкіл є той факт, що Харченко О.В кандидатську дисертацію виконував під науковим керівництвом професора Шапошникова Д.Г., а науковим консультантом докторської дисертації у нього був академік УААН Ушкаренко В.О., у цьому виявляється сучасна синергічна взаємодія відомих наукових шкіл, що є доброю умовою і гарантом подальшого успішного розвитку вітчизняної меліоративної науки.

Міжнародні науково-практичні конференції, проведені на базі Херсонського державного аграрного університету, стали видатною науковою подією 2003 року в Україні в галузі зрошуваного землеробства та меліорацій, вони зібрали великий науковий потенціал в особі видатних сучасних учених-академіків, докторів і кандидатів наук, виробничників. Значна увага на конференціях була приділена майбутньому галузі – тут одержали можливість доповісти про результати своїх досліджень молоді вчені, аспіранти багатьох ВНЗ, науково-дослідних інститутів і дослідних станцій України.

У даному випуску "Таврійського наукового вісника" представлено ряд наукових робіт, що були рекомендовані до публікації оргкомітетами Міжнародних науково-практичних конференцій. Ці роботи нові, оригінальні, вони присвячені актуальним проблемам зрошуваного землеробства та сільськогосподарських меліорацій.

*Від редакційної колегії Таврійського
наукового вісника
Головний редактор, академік УААН*

В.О.Ушкаренко

Заступник головного редактора

В.В.Морозов